

су много пута са узбуђењем говорили о томе, да је баш заједнички рад с мајсторима Художественог театра био за њих истинска школа драмског и сценског реализма.

Међу комадима, посвећеним данашњем животу, нарочито место у репертоару Художественог театра заузима драма Николаја Погодина „Кремљовски часовници“ — први пут извођена 1941—1942 године под руководством Вл. И. Немировича-Данченка, она је поново почела да се приказује у новој књижевној и сценској редакцији за време одржавања XX конгреса КПСС. Значај те драме састоји се у томе, што је дат сценски портрет великог Лењина, и то у далеко крупнијим размерама, него што је то полазило за руком ауторима других позоришних комада о Лењину. Талентовани драмски писац, који је више пута обрадовао совјетске гледаоце живим и добро погођеним сликањем типичних црта савременисти и који има фини осећај за лепоту стваралачког рада совјетских људи, Погодин се у „Кремљовским часовницима“ уздигао до поетски инспирисаног сликања многих дивних црта Лењиновог карактера. Нарочито је драгоцено оно умење показати истинску народност Лењина, његову органску повезаност са народом, његово неисцрпно интересовање за обичног човека, за живе чињенице реалне стварности, што је дошло до изражаја на многим страницама „Кремљовских часовника“. Надахнут великом маштом о електрификацији Русије, Лењин је показан у драми као генијални државник, који је пут развитака отаџбине за многе деценије унапред видео. МХАТ је узбудило и то, што је Погодин тако крупним потезима сликао портрете људи, који у комаду окружавају Лењина: инжењера Забелина, морнара Рibaкова, безименог часовничара који поправља кремљовске часовнике, сељака Чуднова и друге.

Припремање комада „Кремљовски часовници“, који ће бити приказиван за време гостовања у Југославији, претставља малте не најважнији стваралачки догађај у животу МХАТ-а, последњих година.

Друга два комада, који су укључени у репертоар гостовања, одражавају како се нама чини најважније особености у оном прилажењу класичном књижевном наслеђу, које принципијално култивише у свом раду Московски Художествени театар.

Нове црте, које су се формирале у уметности МХАТ-а у току совјетских година, одражавају не само дубину продирања у природу друштвених појава које се описују писцем, већ и активност уметничке позиције, које је заузело позориште у односу на епоху одражену у комаду.

Те нове црте, по нашем мишљењу, дошле су до пуног изражаја у редитељском раду Вл. И. Немирович-Данченка, на Чеховљевом комаду „Три сестре“. Мисао о новој режији комада, који је некад тако успешно приказиван на позорници Художественног театра, поникла је у МХАТ-у 1940 године. Режирајући овај комад, Немирович-Данченко изразио је у њему далеко активније и снажније него раније оно оптимистичко и пуно љубави према животу, светло начело, које живи у Чеховљевом стваралаштву, а које су тако упорно замрачивали буржоаски критичари. Не као суморни песник мрачног времена, већ као силни песник-реалист, који је страсно тежио ка будућности, предано и дубоко волео своју отаџбину, — такав је изгледао аутор „Три сестре“ када је радио над комадом.

Трећи комад, који је укључен у репертоар гостовања — „Плодови просвећености“ Л. Н. Толстоја, исто као и „Кремљовски часовници“ спада међу последње радове МХАТ-а. Овај комад, припремљен под руководством редитеља М. Кедрова, може, по нашем мишљењу, да покаже како пажљиво и са каквом љубављу чува данашња генерација мајстора Художественног театра, стваралачке завете великих учитеља. Припремајући Толстојеву комедију, МХАТ је настојао да створи оштро сатиричан комад који ће ујединити у себи историјску конкретност у сликању живота и типова и усмерену према одређеном циљу активност закључака и оцена. Осуду у лажне, труле „културе“ племићске врхушке Толстој је извршио с позиција сељаштва. И баш та народна схватања о владајућим класама старе Русије Художествени театар је и хтео да сачува и покаже.

Надамо се, да три комада, која су овде окарактерисана, могу код југословенских гледалаца створити извесну претставу о садашњем стању у нивоу Художественног театра. Усто не треба заборављати да комади који ће бити показани за време гостовања ни издалека не исцрпљују ни укупни изглед репертоара, који сада садржи